

## POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku A. L.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w P.  
o emeryturę,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 listopada 2014 r.,  
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 listopada 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację A. L. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 30 stycznia 2013 r., oddalającego jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, [...] Oddział w P. z dnia 5 października 2012 r. w przedmiocie odmowy przyznania prawa do emerytury nauczycielskiej. Ubezpieczona wykazała 25 lat 2 miesiące i 6 dni pracy nauczycielskiej i 28 lat, 7 miesięcy i 7 dni stażu ogólnego. Organ rentowy nie zaliczył do wymaganego ogólnego 30-letniego stażu ubezpieczenia okresu pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym rodziców, przyjąwszy że jako mieszkająca w internacie uczennica liceum oddalonego o 17 kilometrów od gospodarstwa, nie pracowała w nim co najmniej przez 4 godziny dziennie, a więc połowę typowego dla pracowników czasu pracy. W ocenie Sądów *meriti*, uwzględnienie z okresu od dnia 26 lutego 1977 r. do dnia 30 sierpnia 1981 r. pracy

w gospodarstwie rolnym w czasie wakacji, ferii oraz w wolne dni tygodnia było niewystarczające, zważywszy, że w spornym okresie nauka odbywała się także w soboty.

Skarga kasacyjna ubezpieczonej, obejmująca wyrok Sądu drugiej instancji w całości, z wnioskiem o jego uchylenie i zmianę przez przyznanie prawa do emerytury od dnia wskazanego we wniosku albo o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania, została oparta na obydwu podstawach kasacyjnych. Skarżąca zarzuciła naruszenie art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) przez ustalenie, że praca w weekendy nie jest pracą spełniającą przesłanki określone w tym przepisie oraz art. 328 § 2 w związku z art. 233 § 1 i art. 382 k.p.c. przez pominięcie w uzasadnieniu sądu drugiej instancji oceny materiału dowodowego co do pracy w gospodarstwie rodziców w wakacje, ferie i weekendy oraz stwierdzenie, że zarzuty apelacji są bezzasadne, przy jednoczesnym uwzględnieniu jednego z nich dotyczącego wliczenia do stażu emerytalnego skarżącej okresu pracy w gospodarstwie rodziców w czasie ferii. Zarzucając obrazę art. 233 k.p.c., wskazała na brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca odniosła się do potrzeby wykładni art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jako budzącego poważne wątpliwości w zakresie ustalenia, które okresy wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia mogą być zaliczone w myśl tego przepisu, jako okresy składkowe. Podniosła też, że skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza art. 328 § 2, art. 233 § 1 i art. 382 k.p.c. przez pominięcie w uzasadnieniu rozważań, na podstawie jakich dowodów sąd drugiej instancji dokonał odmiennych niż sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych oraz narusza art. 233 § 1 k.p.c. przez niewszechstronne rozważenie materiału dowodowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Każda z przyczyn wniesienia skargi kasacyjnej, także ta, w której skarżąca powołała się na oczywistą zasadność skargi, musi być powiązana z ustalonym w sprawie stanem faktycznym (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2002 r., III CZP 76/01, niepubl. i postanowienia z dnia 9 lipca 2009 r., II PZP 3/09, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2008 r., II PZP 5/08, OSNP 2009 nr 15-16, poz. 203, z dnia 17 stycznia 2003 r., III CZP 82/02, niepubl. oraz z dnia 4 kwietnia 2013 r., III UK 98/12, niepubl.). Sformułowane przez skarżącą uzasadnienie przyczyn kasacyjnych nawiązuje tymczasem do wskazanych w podstawie skargi kasacyjnej kontrowersji dotyczących dokonanych w sprawie ustaleń, a argument o oczywistości skargi został zbudowany na krytyce oceny dowodów. Te kwestie nie stanowią przedmiotu kontroli kasacyjnej, w związku z czym opartemu na tej podstawie wnioskowi o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania towarzyszą niedopuszczalne motywy (art. 398<sup>3</sup> § 3 oraz art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, niepubl., czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, niepubl.).

Nie budzi wątpliwości aprobata Sądu drugiej instancji dla stwierdzenia o zaliczalności pracy dzieci w gospodarstwach rolnych rodziców w okresie ferii i wakacji, jednak także trafna jest konstatacja, że przez takie zaliczenie sporny okres zostałby powiększony tylko o 8 miesięcy i 2 tygodnie, co nie uzupełnia wymaganego stażu. Soboty nie były w spornym okresie dniami, w których nie było obowiązku uczęszczania do szkoły.

Wykładnia art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych była wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, przy czym w stanie faktycznym niniejszej sprawy skład orzekający podziela wypowiedziany wcześniej pogląd, że uznawana za okres składkowy praca w gospodarstwie rolnym ma mieć charakter ciągły, co oznacza nastawienie na stałe świadczenie pracy (gotowość do jej świadczenia, dyspozycyjność) i odpowiadającą

temu nastawieniu niezmienną możliwość skorzystania z tej pracy przez rolnika, a negatywną przesłanką staje się doraźna pomoc w wykonywaniu typowych obowiązków domowych lub wykonywanie w gospodarstwie rolnym prac o charakterze dorywczym, okazjonalnie i w wymiarze niższym od połowy pełnego wymiaru czasu pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 marca 2010 r., II UK 305/10; z dnia 4 października 2006 r., II UK 42/06, OSNP 2007 nr 19-20, poz. 292 oraz z dnia 10 maja 2000 r., II UKN 535/99, OSNAPiUS 2001 nr 21, poz. 650, z dnia 18 września 2014 r., I UK 17/14, niepubl.)

Utrwalone jest też stanowisko prawne, że – ze względu na stosunkowo długi, ciągły i ustabilizowany czas jej wykonywania – praca dzieci w rodzinnym gospodarstwie rolnym w czasie wakacji spełnia kryteria wystarczające do uwzględnienia w pracowniczym stażu emerytalnym (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2000 r., II UKN 155/00, OSNAPiUS 2002 nr 16, poz. 394 oraz z dnia 3 czerwca 2014 r., III UK 180/13, niepubl.). Podkreślenia jednak wymaga, że – wbrew sugestii skarżącej – Sąd nie odmówił jej zaliczenia do stażu emerytalnego okresów pracy w gospodarstwie rolnym rodziców przypadających na dłuższe przerwy w nauce, lecz jedynie zauważył, że okresy te po ich doliczeniu do stażu uznanego przez organ rentowy, nie wystarczyłyby ubezpieczonej do uzyskania wymaganych lat ubezpieczenia.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).